ALTINCI SENE — N° 2019

CUMARTESİ 21 KANUNUEVVEL 1929

Cumhuriyet

HER GÜN SABAHLARI ÇIKAR, SİYASİ TÜRK GAZETESİ

Başmuharriri
YUNUS NADİ

İdarehanesi : Düyunuumumiye karşısında dairei mahsusa

Telgraf : İstanbul Cumhuriyet-
Posta kutusu : N° 246

Telefon : Başmuharrir: 2366 Tahrir müdürü: 3236
İdare müdürü: 2365, Kitap kısmı: 472

ABONE ŞERAİTİ

MÜDDET:	Türkiye için	Harıç için
Seneliği	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylığı	750 Kr.	1450 Kr.
3 aylığı	400 Kr.	800 Kr.

Nüshası her yerde
5 KURUŞTUR

Büyük Millet Meclisi Reisi Dün Şehrimize Geldi

Matbuat ve hars

Berlin, kânunuevvel 929

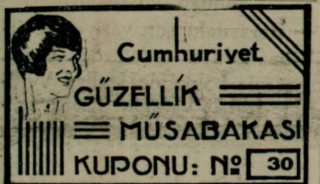
Bazı makalelerimizde fırsat düştükçe matbuata verilmesi iktiza eden ehemmiyetten bahsetmiş ve memleketimizde de teali için en münasip vasıtanın matbuat olabileceğini isbata çalışmıştık. Avrupa içinde matbuata en geç başlıyan ve lâyık olduğu ehemmiyeti göremiyen memleketimiz olmuştur. Saltanat devrinin müstebit zincirleri daima matbuatı tazyikı altına almış ve ona arzu ettiği inbisat ve tevessü kudretini vermemiştir. İran ve Arap edebiyatından istiane eden ve onların tesiri altında kalmış olan muharrirlerimiz yevmî gazeteleri tamamen başka mecraya sokmuşlardı. Şiir, nesir gibi ruh için elzem olsa da hayat için ihtiyaç olmıyan şeyler gazetelerimizin sütunlarını doldurmuş, ve bu suretle bizde matbuat hars hususunda icap eden terbiyevî ıslahatı yapmamış ve bilhassa iktisadiyat için fazla bir tesir ika edememiştir. Biz bu sözleri söylemekle bizdeki matbuatın o elim zamanlarda bile hiç bir şey yapmadığını kastetmek istemiyoruz. Burada arzına çalıştığımız en mühim nokta, matbuatın, cemiyetlerin iktisadî bünyelerinin tekemmülüne olan yardımı ve bunun bizde maatteessüf yapılmamış olmasıdır. Bu hususta en büyük saik bizde vaktile iktisadiyata ehemmiyet verilmemesi ve terbiyei iktisadiyenin bir ihtiyaç olduğunun takdir edilmemesidir. Her halde bundan sonra bu cihetler çok fazla nazarı dikkate alınmak icap eder.

Başka milletlerin asırlar içinde yapamıyacağı inkılâbı çok büyük bir sükûn ve sükûnetle yapmağa muvaffak olan Türk milleti, artık bugün iktisadî bir hareket içinde bulunmağa ve memleketinin refahını yükseltmeğe mecburdur. Bu hususta en büyük hizmeti matbuatımızdan beklemektedir. 14 milyon nüfusa malik olan Türk milleti eski istatistiklermize göre yüzde on okuma ve yazma bilen bir sınıfa malik idi. Buna rağmen bütün gazetelerimizin adedi tab'ı cemedilir ve bu okuma yazma bilen halka nisbet edilecek olursa o vakit çok acınacak bir netice çıkardı. Bugün yeni hurufatın sühuleti ve herkesin okuma yazma bilmesi sayesinde adedi tabılar daha çok tezayüt etmek lâzım gelirdi. Biz, bu hususta bugün nasıl bir neticeye varıldığını henüz bilmiyoruz. Yalnız şunu arzetmek isteriz ki: Memleketimizde bir teali arzu ediliyor ise, bu takdirde okumak ihtiyacını uyandırmak ve halka okutmak için her bir vasıtayı vermek artık bir zaruret halini almıştır. Bunu yalnız tabilerimizden beklemek doğru olamaz. Hühûmetin bu hususta her vazifeyi ifa etmesi lâzım gelmektedir. Matbuatın tekâmül, tekessür ve tevessüü için yapılacak maddî yardımlar bilhassa bizim gibi hars ve iktisadiyat sahasında geri kalmış olan memleketler için bir fedakârlık değil belki hükûmetin ehemmiyetli vazaifi cümlesinden addolunabilir. Bugün Avrupa matbuatı esas itibarile üç kısma ayrılmaktadır: Yevmî gazeteler, umumî mecmualar, meslek risaleleri.

Yevmî gazeteler, günün hadisatı ve politika ile meşgul olmakla beraber halkın iktisadî bilgilerini yükseltmek için her gün daha fazla gayret sarfetmektedirler. Buralarda insanların bütün iktisadî münasebatı, alım, satım, iş bulma, iş arama ve hatta izdivaç hususatı bile gazeteler vasıtasile ilân olunur. Büyük bir sınıf halk, hayatını matbuat sahifelerinden topladığı feyiz sayesinde temin edebilir. Bundan dolayıdır ki, yevmî gazetelerin miktarı iktisatçı olan memleketlerde pek muazzam yekûnlara baliğ olmuştur. Biz burada İngiltere, Amerika ve Almanya'yı yadetmekle iktifa edeceğiz. İngiltere'de her gün (2400), Amerika'da (3812), Almanya'da (3200) gazete intişar etmektedir. Bu gazeteleri okuyanların kâffesinin muhakkak cihan hadisatından haberdar olmağa teşne kimselerden ibaret olduğunu zannetmek doğru olamaz. Bu karilerin hemen yüzde doksanı o gazetelerde kendi hayatlarını alâkadar edecek ve bilhassa bugüne nazaran yarınki vaziyetlerini daha yükseltecek bir şey ararlar, ve daima bulmak imkânı mevcut olduğundan dolayı bir taraftan gazetelerin karii tezayüt eder, diğer taraftan da zaten mevcut kariler arasında elde edilen menfaatlerden yeni yeni okumak hevesi uyanır.

Bilhassa meslek mecmuaları yalnız nazarî malûmata değil bir de pratik cihetlere ehemmiyet verirler. Bunu takip edenler her günün yeni tekâmülâ-

[Mabaadi Sa. 3 Sü. 3 te]

Kâzım Pş. Hz. şehrimizde

"Millî tasarruf bir memleket mes'elesidir„

Meclis Reisimizin gazetemize dikkate şayan beyanatı

Kâzım Pş. Hz. nin istikballerinden bir intiba

B. M. M. Reisi Kâzım Pş. Hz. dün saat 14 buçukta Haydarpaşa'ya muvasalat eden trenle Ankara'dan şehrimize gelmişler ve istasyonda C. H. F. U. kâtibi Saffet B., Kolordu K. Şükrü Naili, C. H. F. müfettişi Hakkı Şinasi Pş. lar, Vali, Polis M. şehrimizde bulunan meb'uslar ve devair erkânı tarafından istikbal edilmişlerdir.

Pş. Hz. müstakbilinin ayrı ayrı ellerini sıkarak hatırlarını sormuşlar ve kendilerini selâmlıyan askerî müfrezeyi teftiş buyurmuşlar, kumandanının da elini sıkmışlardır. Bir mektepli kız tarafından müşarünileyhe bir buket takdim edilmiştir.

Pş. Hz. müstakbilin arasında bulunan Papa Eftim Ef. ye iltifat ederek yerli malı giymelerini tavsiye etmişlerdir.

Meclis Reisimiz, sıhhati yernde, beşuş ve mültefit görünmekte idi. Bu hali kendilerine söylendiği zaman, mütebessimane şöyle lâtife etmişlerdir:

— Evet, iyiyim. Yalnız bazı gazetelerde hastalığımdan bahsedildiğini gördüm, acaba hakikaten hasta mıyım, diye bir gün dışarıya çıkmadım.»

Pş. Hz. ve müstakbilin, Seyrisefaince tahsis edilen sevahili mütecavire vapurlarından birile, Haydarpaşa rıhtımından hareketle Tophane'de Seyrisefain rıhtımına çıkmışlardır.

Meclis Reisimiz, rıhtımda bir bahriye

Meclis Reisi Haydarpaşa garından çıkarken

müfrezesi tarafından selâmlanmış, bahriye muzikası da selâm havasını çalmıştır.

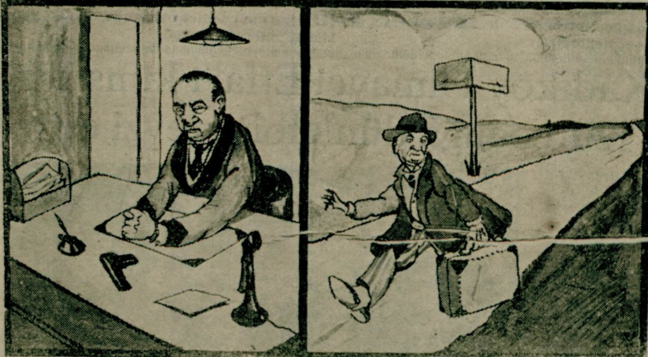
Kâzım Pş. Hz. Seyrisefain binası önünde toplanan halkın alkışları arasında, rükûplarına tahsis edilen otomo-

[Mabadi Sa 3 Sü 4-5 te]

Tegayüp hadisesi

Ali Cenani Bey kaçmadan evvel intihar etmeyi de düşünmüş!

Sabık Vekil ailesine gönderdiği bir mektupta "artık yaşamamın imkânı yok!„ demiştir

Ali Cenani B. evvelâ intiharı düşünmüş, sonra bundan vaz geçerek selâmet çaresini firar etmekte bulmuştur

Ankara 20 (Telefonla) — Ali Cenani Beyden el'an bir haber yoktur. Burada yaptığım tahkikata nazaran sabık Vekilin son zamanlarda işi çok bozulmuş bir çok teşebbüsleri boşa gitmiştir. Bunun üzerine son derece feci bir vaziyete düşen Ali Cenani Bey hayatından bile ümidini kesmiştir. Sabık Vekilin tegayyüp etmeden evvel kaçmak veya intihar etmek şıklarını da düşündüğü ve nihayet memleketten uzaklaşmanın daha muvafık olacağına karar verdiği anlaşılmaktadır. Çünkü ailesine yazdığı bir mektupta «işlerim fena halde bozulmuştur. Artık benim yaşamamın imkânı kalmamıştır» demiştir. Bunun üzerine Ali Cenani Beyin intihar etmesinden de şüphe edilmiştir.

Maamafih Sabık Vekilin intihar etmesine şimdilik ihtimal verilmemektedir. Cenani Beyin Mısır'a kadar uzandığı anlaşılmaktadır. Bir rivayete göre de Ali Cenani Bey ismi «V.» harfiyle başlıyan sevgilisini daha evvelden İsviçre'ye gönderdiği ve kendisinin Mısır'dan İsviçre'ye gideceği ve sevgilisine mülâki olacağı söylenmektedir.

Büyük rehber

Çankaya'da çay ve kahve ikramı âdeti bertaraf edildi

Ankara 20 (Telefonla) — Gazi Hz. yeni iktisadî hamlede de millete rehber olmuşlardır. Müşarünileyh Hz. ecnebi kumaşlarından elbiselerini terketmişlerdir. Şimdi bütün elbiselerini, gömleklerini hatta gravat ve kunduralarını bile yerli mamulâttan intihap etmektedirler. Çankaya köşkünde misafirlere kahve ve çay ikramı âdeti bertaraf edilmiştir.

Müsabakamız

30 - uncu güzel Matmazel P. M.

Müsabakamıza iştirak eden güzeller! şimdiden hazırlanmıya başlayınız

Foto. Ferit Ibrahim

30 — Mel. P. M.

Bugün, güzellik müsabakamıza iştirak edenlerden Mel. P. M. in bir resmini dercediyoruz.

***

Feriha Tevfik Hanıma gelen mektuplar

1929 senesi Türkiye Güzellik Kraliçesi Feriha Tevfik H.a hâlâ dünyanın dört tarafından mektuplar gelmektedir. Bu mektuplardan biri Viyana'da ikamet eden bir Alman'dan gelmiş olup Feriha Tevfik H. ı Viyana'ya davet etmekte ve Türkiye Güzellik Kraliçesinin Avrupa'da büyük bir hüsnü kabule mazhar olacağını söylemekte, Feriha Tevfik H. ın böyle bir seyahate muvafakat ettiği takdirde gelip kendisini İstanbul'dan alacağını söylemektedir. kendisini İstanbul'dan alacğını söylemektedir.

Menemen Belediye Reisi ile diğer bazı zevatın imzası ile gelen bir mektupta gençlik ve güzellik namına, bir resmi istenilmiş, Feriha Tevfik H. da istenilen resmi göndermiştir.

***

Müsabakamıza iştirak eden hanımlara

Güzellerden 20 tanesini seçmek üzere vereceğimiz balo kânunusaninin sekizi ile onu arasında verileceği için müsabakamıza iştirak eden ve gerek resimleri basılan, gerek basılacak olan hanımların ona göre hazırlanmaları icap eder.

Türkiye Güzellik Kraliçesi intihap edilecek güzelin 25 kânunusanide İstanbul'dan Paris'e hareketi mukarrer olduğuna göre gerek balonun, gerek sonuncu intihabın tehiri imkânı yoktur.

Onun için müsabakaya iştirak eden Hanımlara, baloda ve müsabaka günü giyeceklerini şimdiden hazırlamağa başlamalarını hatırlatırız.

Karahan

Misafirimiz dün gitti

Dostumuz askerî merasimle teşyi edildi

Yukarıda Karahan yoldaşın dahilinde seyahat ettiği Rus torpidosu, Aşağıda misafirimiz teşyi edilirken

Aziz dostumuz M. Karahan cenapları, rüfekasile birlikte dün şehrimizden mufarakat etmiştir.

M. Karahan cenapları, dün Perapalas'ta Rus sefiri M. Suriç cenaplarile öğle yemeğini yemiş ve saat 14 te, otomobille bir tenezzüh icra etmiştir. Bu tenezzüh esnasında Taksim'den geçerken Stadyuma da uğramış ve devam etmekte olan liğ maçlarını seyretmiştir.

M. Karahan cenapları, refakatinde M. Suriç cenapları ve diğer rüfekası olduğu halde saat 16 ya 5 kala Tophane'ye gitmiş ve Seyrisefainin yolcu salonu methalinde Vali vekili Muhittin, C. H. F. U. Kâtibi Saffet B. ler ve diğer rüesayi mülkiye ve askeriye ile Rus konsolosanesi, Neft Sendikat, Sovyet Bankası ve ticareti hariciye mümessilliği erkânı tarafından karşılanmıştır.

M. Karahan bir bahriye müfrezesi tarafından da selâmlanmış ve muzika Sovyet marşını çalmıştır.

Aziz dostumuz rıhtımda bulu-

[Mabadi Sa 3 Sü 4-5 te]

Yerli Mallarımızı Tanıyınız

İstanbul çini fabrikası

Fabrikada bir senede 15 bin liralık çini imal edilmiş ve ekserisi Amerika ve Mısır'a ihraç olunmuştur

Nuriosmaniye camii avlusunun içinde galiba eski bir medresenin içinde vücude getirilmiş çok mütevazi çalışır bir Çini fabrikası vardır. Oradan geçerken bu fabrikayı bir kere gezip görmek istiyenlerin pek nadir olduklarını söylemeğe lüzum görmüyoruz. Bu fabrika Haci Bekir Efendi isminde müteşebbis bir zatın, karşısına çıkan bütün müşkülleri yenerek yarattığı sınaî bir müessesedir. Hacı Bekir Efendi cevamii şerifenin minare ve kubbelerindeki kurşunları tamir ile hayatını kazanır bir müteahhit iken nihayet fabrikatörlüğe başlamıştır. Bu mütevazi fabrikanın senelik istihsalâtının kıymeti 15 bin liralıktır. Mamulâtından bir kısmı cüz'isi burada sarfolunmakta ve en büyük müşterileri Amerika'da ve Mısır'da bulunmaktadır.

Fabrika hakkında bir roman kadar meraklı okunacak malûmatı karilerimize Hacı Bekir Efendinin ağzından nakletmek istediğimizden sözü kendisine bırakıyoruz. Hacı Bekir Efendi diyor ki:

«—Ben bu fabrikayı açmadan evvel Kütahya'da bir Çini fabrikasının İstanbul vekili idim. Bu fabrika sahipleri dostlarımdan birinin delâleti ile bana müracaat ettiler. Nihayet bir mukavele yaptık. Bu mukavele ahkâmınca bana gönderilen malların yarı bedelini peşin verecek üst tarafını muayyen bir vade ile ödiyecektim. Derhal çarşıiçinde bir

[*Lûtfen sahifeyi çeviriniz*]

Yerli çini mamulâtı salonlarımız için pek güzel tezyin vasıtalarıdır

İstanbul çini fabrikasında çalışan kızlarımız

Alain Gerbault'un hatıratı (Nakili: Abidin Daver)

Bu seyahatta, hiç bir şey, mutat ihtimalât dairesinde cereyan etmiyor. Ağlebi ihtimal addedilen şeylerin bile hiç biri tahakkuk etmedi

— 13 —

Bugün, mutattan fazla su basmağa mecbur oldum, Tulumba sallamaktan bir hayli yoruldum. Tekneye neden fazla su girmişti?

Kotramın üstüne çullanan çok büyük bir dalga aralık kalmış olan iskele ağzından (aşağı inilecek methalden) içeri girmişti.

Bu fırtınayı mütehavvil havalar devresi takip etti. Hava kâh, sakin, kâh sağnaklı idi. Ben hiç durmadan fena havalarda harap olan yelkenlerimi tamirle meşgulduüm. Balon trinketa yelkenimi tamir için tam üç gün elimden iğne ipliği bırakamadım. Bir yandan dikiş dikerken, diğer taraftan da ayağımla dümen kullanıyordum.

Yedinci fasıl

Susuzluk - Dorad balıkları

Sıcak dehşetli idi. Öğleyin, güneş, tepemin üstünde, hemen hemen şakulî bir vaziyet alıyordu. Hararetten, susuzluktan yanıyordum; fakat, yansam değil çatlasam günde bir bardaktan fazla su içemezdim. Tatlı suyumun bozulduğunu anladıktan tam üç hafta sonradır ki yelkenlerimle pek az miktar su toplamak mümkün oldu. 17 temmuz gecesi hafif yağmur yağdı ve takriben bir litre su toplıyabildim. Yağmur başlayınca çırçıplak soyundum, serinliği vücudüme ve ruhuma zevkli bir ferahlık veren bir yağmur banyosu yaptım. Gündüzleri, Menatıkı Harrenin kızgın güneşi altında, çok defa, yelken bezinden bir kova ile vücudüme deniz suyu serpiyordum. Fakat bunun da tesiri pek çabuk geçiyor, gene susuzluğun bütün şiddetini hissediyordum.

Balon trinket yelkenini tamir edip bitirdim. Oh! Demeğe kalmadan randam (büyük yelken) yırtıldı. Hem de beş metre boyunda bir yırtık!. Randayı alaşağı etmekten başka yapacak bir şey yoktu. Onu indirdim yerine fırtına yelkenini çektim. Sonra dik bakalım dik! Tam yirmi dört saat iğne iplik salladım.

Bu esnada boğazım ağrımağa başladı. Ertesi günü boğazım o kadar şişti ki bir lokma yemek yiyemiyor, yalnız su ve teksif edilmiş süt içiyordum. Dört gün müddetle boğazımın ağrısı devam etti. 26 temmuz günü o kadar halsizdim, o kadar ateşim vardı ki baş taraftaki yelkenler müstesna olmak üzere, diğer bütün yelkenleri indirdim. Kendi başının çaresine kendi bakmak üzere Firecrest'i bıraktım ve kamarama girip yattım.

Arasıra güverteye uçan balıklar düşüyordu ama bunlarla meşgul olacak halim yoktu. Boğazım o kadar ağrıyordu ki yemek yemeği düşünmiyordum bile. Diğer taraftan sıcak o kadar müthişti ki güvertede oturmak değil yatmak bile çok feci oluyordu.

Manatıkı Harrenin keskin ziyası gözlerimi kamaştırıyordu ve ufuklara baktığım zaman, gözlerime karalar görünüyordu: Bu, pek çabuk kaybolan bir seraptan başka bir şey değildi.

Akşam üzerleri, ekseriya ufukta küçük bulutlar peyda oluyor ve bunlar benim yorgun gözlerime, beyaz yağmur bulutları gibi görünüyordu; fakat yalancı, aldatıcı bulutlar...

Hastalığım, susuzluğumu artırıyordu. Bu elim vaziyette, yevmî tayınım olan bir bardak sudan fazlasını içmemek bana cidden çok güç geliyordu. 29 temmuz sabahı, kendimde biraz iyilik hissettim; fakat dört günlük mecburî perhizden çok zayıf düşmüştüm. Bu halsizlik yüzünden yelkenlerimi kullanırken mutadımdan dört defa fazla vakit kaybediyordum.. O gün dosdoğru Garp istikametinde seyrettim ve o gece rahat ve müsterih bir uyku uyudum. Çünkü rüzgâr düşmüş ve deniz sakinleşmişti.

Bir hafta müddetle rakit ve gayet sıcak havalar devam etti. Bu cehennemî günlerde, sanki beynim yanıyordu.

Bu sıralarda, vaziyetim, hiç te gıpta edilecek bir şey değildi: Mütemadiyen tamire muhtaç ve fena bir halde bulunan eski püskü yelkenler, berbat bir içecek su, humma ateşi ve rüzgârsızlık.. Gerçi pek hoş değildi amma bu kadar maniaya tesadüf edip onları yenmek, bana garip bir memnuniyet veriyordu. Kendime itimadım vardı ve Amerika sahiline varmadan evvel kâfi derecede rüzgâr bulacağımı biliyordum. Nitekim bu tahminim doğru çıktı.

Seyir jurnalımdan size o günlerin notlarını okuyorum:

«Hava çok sıcak! Müthiş surette hararetim var. Ağzım kup kuru! Kotramın etrafında yüzmek istiyorum. Fakat ateşim var, muztaribim. Onun için banyo fikrinden vaz geçiyorum. Meltemleri muhakkak elden kaçırdık. Haritalarıma nazaran esmesi lâzım gelen rüzgârların ikinci defa olarak tamamen aksi esiyor. Hâlâ 29 derece Arzı Şimalîdeyim ve Firecerst çarşaf gibi bir denizde ağır ağır sallanıp duruyor. Rüzgâr haritalarımın yalancı vaitelrine inanmasam Cenuba doğru daha çok ineceğim ve belki de müsait rüzgârlara tesadüf edeceğim.

Bu seyahatta, hiç bir şey, mutat ihtimalât dairesinde cereyan etmiyor. Ağlebi ihtimal addedilen şeylerin bile hiç biri tahakkuk etmedi. Yalnız, hiç ihtimal vermediğim bir şey oldu. Tuzlu sığır etlerim, gayet çabuk koktu ve kurtlandı. Temmuzun sonuncu günü, bu müstekreh ve müteaffin fıçıyı, denize atıp kurtuldum. Filvaki, o kızgın güneşte, bu kokmuş sığır etlerini yemek şöyle dursun, onların kokosuna bile daha fazla tahamül edemezdim.

— Mabadi var —

---

dükkân tuttum. Fabrikanın mallarını teşhire bsladım. Başladım ama satış istediğim gibi olmıyor Bir taraftan da fabrika mal gönderiyordu. Nihayet Avrupa'ya, Amerika'ya her tarafa mektuplar yazdım. Nümuneler gönderdim. Bunun üzerine siparişler almağa başladım. İş biraz büyür gibi oldu. Bunu kâfi görmedim. Seyyar sergiye iştirak ettim. Düşündüm ki yalnız bu toprak işlerile yola çıkarsam ve bir fırtınada mallar altüst olur da kırılırsa ziyanım çok olacak. Bu Çini malların yanısıra kadınlara mahsus ipekli, cicili bicili maşlahlara brode işlerine de yer verdim. Mallarıma bakıyor uğrayacağımız limanları düşünüyor ve her limanda iki yüz liralık alış veriş yaparsam işim yolunda gidecek diyordum. Seyyar sergi birinci liman olarak (Barslon) a uğradı. Orada kalabildiğimiz bir buçuk gün içinde 3000 liralıktan ziyade satış yaptım. Tabiî sevindim. Hatta bu büyük seyahatte hiç bir şey yapmamış olsam bile dünyanın mühim bir kısmını görmek te kâr değil miydi?

Dördüncü iskelede elimde mal kalmadı. Ve artık ben sergide bir tacir değil âdeta bir yolcu gibi bulnuyordum. Bu dördüncü iskeleden sonra (yok üzerine satış) yapıyordum. Gelenler nümunelerimi görüyorlar, sipariş veriyorlardı. Pek tabiî olarak şu seyahat beni tanıttı. İstanbul'a avdetimde ne görsem beğenirsiniz. Kütahya fabrikası namına bir dükkân açılmış. Ticaret tabiî serbesttir. Buna da memnun oldum. Fakat şu muamele benim izzeti nefsime bir darbe oldu. Artık çiniciliğe başlamak lâzım geldi. Fabrikayı tesisten evvel mevadı iptidaiyeyi aramak lâzım geldi. Kazmayı küreği sırtıma alarak İstanbul civarında dağ, taş bırakmadım. Nihayet bana lâzım gelen kaolini ve çakmak taşlarını buldum. Burasını tuttum. Kütahya'da fabrikaları gördüğüm için fırınlarımı, tezgâhlarımı hazırladım. Bir buçuk sene boşuna masraf ettim. Mal çıkaramadım. Meyus olmadım. Her muvaffakiyetsizlik beni daha ziyade çalıştırmıya sevketti. Bir de utancımdan şu işi boşlamadığımı söyliyebilirim. Sonra muvaffak oldum.

Şimdi fabrikamın tarihi tesisi olan 1927 senesine nazaran istihsalim ve sarfiyatım artmıştır. Dahilî sarfiyatım yüzümü güldüremez, en ziyade ihracat bizi besliyor. En büyük müşterilerim Amerika'da ve Mısır'dadır. Onlardan yüksek siparişler alıyorum. Burada ben hükûmetten sadece bir muavenet istedim. Valii esbak ve sabık Süleyman ve Mithat Beyler fabrikamı gezdiler. Kendilerinden idarei hususiye namına yaptırılan mektep ve saire gibi mebani için her sene yüz binlerce lira inşaat parası verilirken beş nihayet on bin liralık siparişin de bana verilmesini rica ettim. Bu ricalarımdan hiç bir netice çıkmadı. Ben bugün şu çini işine halel getirmek istemediğim için mamulâtımı soba veçini karolar da yaparak tenevvü ettirmek istemiyorum. Çünkü buna fazla sermaye lâzım, işçi lâzım. Kendi yağımla kavruluyorum. Şimdi Kasımpaşa'daki meşhur Piyalepaşa camiinin antika çinilerinden zayi olanlarının tamiri için o çinilerin aynını yapıyoruz.

Türk kadınlarından ressam ve işçiler yetiştirmek istedim. Gözü açık, çalışkan bir kadın nihayet altı ayda iyi bir işçi olur. Verdiğim yevmiyeler de fena değildir. Fakat maalesef gelenelr nihayet bir hafta sonra öteberi kırarak bıraktılar gittiler. Çalışmadılar. Bu suretle adam yetiştireyim diye verdiğim amele ücreeti bin beş yüz liradan fazladır. İşte size fabrikamın tarihi.»

Hacı Bekir Efendinin bu hakikî macerasını lezzetle, ibret ve dikkatle dinledik ve bu meyanda şunu da anladık ki hamamlarda ve sair yerlerde kullanılan süt beyaz karolardan dolayı memleketimizden senevî iki milyon lira çıkıyor. Acaba bu fabrikalarımıza daba ziyade bir kudret veremez miyiz?

Fbrikada çok zarif vazolar, tabakalar, biblo gibi şeyler hulâsa bir evi tezyin edecek her şey var. elverirki rağbet edelim.

Şehir ve Memleket haberleri

İthalâtımız

Avrupa'dan en çok tuhafiye ve lüks eşya ithal ediyoruz

Son günlerde İngiliz lirasının paramızın aleyhine ve zararına olarak mühim tereffüler arzetmesi üzerine ithalât ve ihracatımızın vaziyetinde görülen muvazenesizlik te ehemmiyetle mevzuu bahsolmağa başlamıştı. Hükûmetçe millî tasarruf ve yerli malları hakkında verilen cezrî kararlar da ihracatı şimdilik çoğaltmak değilse de ithalâtı azaltmak; lüks ve fantaziye para vererek millî servetin haricî piyasalara akmasına mani olmak gayesini gözeten tezahürlerdir.

Acaba başlıca ithalât eşyası nelerdir? Haricî piyasalardan memleketimize en çok ne gibi mallar getiriliyor?. Ecnebi malı olarak en fazla istihlâk ettiğimiz ticaret emteası nelerdir?

Dün bir muharririmiz bu hususta tetkikat yapmış ve şu neticeyi almıştır:

Avrupa'dan, muhtelif haricî piyasalardan mütemadi bir surette memleketimize, bilhassa İstanbul ve İzmir liman ve gümrüklerine ithal edilen ticaret emteası arasında hayatî bir zaruret ve ihtiyaca tekabül eden mallar; lüks ve fantazi eşya ile mukayese edilince çok bariz bir fark ve rakkam arzetmektedir.

Paramızın mühim bir kısmı hakikî ihtiyaçlara cevap verecek olan mevaddan ziyade tuvalet levazımı, çukulata, bonbon, ipekli, yünlü, pamuklu taklidi cicili bicili kumaşlar ve saire gibi lüks ve fantazi mallara gitmektedir.

Gümrük istatistiklerine göre son aylar zarfında, bilhassa yeni gümrük kanun ve tarifelerinin tatbikinden sonra şehrimiz piyasasına külliyetli mıktarda tuhafiye ve manifatura eşyası ithal edilmiştir. Bu meyanda lâvanta, podra gibi tuvalet levazımı ile ipekli ve pamuklu kumaşlar da mühim bir yekûn tutmaktadır.

Bu ipeklilerin taklit ve Bursa ipeklilerinden çok aşağı kıymette mallar olduğu da anlaşılmıştır. Memleketimize ithal edilen ticaret emteası arasında manifatura, kumaş, ıtriyyat, çay, kahve ve tuvalet eşyası birinci dereceyi işgal etmektedir.

Otomobil; yedek aksam ve lâstik, gramafon, şeker ve giyilecek emtea da ikinci derecededir. Üçüncü dereceyi çocuk oyuncakları, muz, şekerleme, kakao, Avrupa içkileri ve muhtelif bazı ev eşyası, elektrik levazımı, makineler, her nevi kâğıt şekerden maada gıdaî mevat teşkil etmektedir.

Yapılan tetkikata göre, memleketimizde saf olarak istihsal edilen mevadı iptidaiyenin, yün ve pamuğun ham bir halde Avrupa'ya ihraç edilerek, orada işlendikten sonra gene memleketimize ithal edilmektedir.

İnhisarlarda

Zekâi Bey geldi

Düyunu umumiye Türk dayinler vekili intihap edilen Müskirat U. M. Zekâi B. dün Ankara'dan gelmemiştir. Bugün veya yarın gelecek ve pazartesi günü Paris'e hareket edecektir

Müteferrik

Ankara'dan gelenler

İstanbul meb'usu ve B. M. M. bütçe encümeni reisi Fuat ve İstanbul meb'usu Edip Servet B. ler dün Ankara'dan şehrimize gelmişlerdir.

Alman Sefiri Her Nadolni ve Macar Sefiri M. Tahi Cenapları dünkü ekspresle Ankara'dan şehrimize gelmişlerdir

Sadullah B.

Seyrisefain U. M. Sadullah B. yarın tekrar Yalova'ya gidecektir.

Ekspres ve konvansiyonel teahhürle geldi

Dün Avrupa'dan şehrimize gelen konvansiyonel treni bir buçuk saat teaahhurla Sirkeci'ye gelmiştir.

Ayrıca Semplon ekspresi de dün akşam gecikmiş ve ancak saat 20 den sonra gelmiştir.

Ekspres ve konvnsiyonelin teahhuru Balkanlar'da kar fırtınaları hüküm sürmesinden ileri gelmiştir.

Bundan maada geciken Semplon ekspresi de, Sırbistan'ın Prot istasyonunda bir marşandiz trenine bomba konulmasından gecikmiştir.

Bomba yolda patlamış, bir vagon parçalanmış, bir kaç kişi de yaralanmıştır. Ekspres bu yüzden teahhur etmiştir.

Şerif Beyin apartımanı

Polis M. Şerif B. in bir apartıman aldığı yazılmıştı. Şerif B. in bir apartıman değil, bir apartımanın bir katının harpteki 180 bin liralık zararına mukabil verildiği anlaşılmıştr.

Yıl başı balosu

Kadıköy'ünde Süreyya Paşa sineması müdiriyeti tarafından önümüzdeki yılbaşı gecesi müessesenin dans salonunda büyük bir müsamere ve balo tertip edilmiştir. 31 kânunuevvel salı akşamı verilecek balo için muhtelif eğlenceler, varyete, Noel ağacı ve kibar sürprizler hazrlanmıştır.

Azerbaycan'lıların çayı

Dün akşam Türk ocağında Azerbaycan talebesi tarafından şehrimizde bulunan maruf Azerbaycan ailelerine bir çay ziyafeti verilmiştir. Müsamere geç vakte kadar devam etmiştir.

Dün şehrimizde bir mahallede muhtar intihabatı yapılırken

Muhtarlar

Dün şehrimizde semt semt muhtar intihabatı yapıldı

Dün şehrimizin her tarafında semt semt muhtar intihabatı yapılmıştır.

İntihabata öğleden sonra başlanmış ve intihap mahalleri de bu münasebetle donatılmış, süslenmiştir.

Muhtar intihabatı C. H. Fırkası tarafından tesbit edilen namzet listesine göre halkın rey vermeleri suretile icra edilmiştir. Reyler sandıklar içinde toplanmış ve tasnif neticesinde yeni muhtarlar tayyün etmiştir.

Dün yer yer intihabata başlanmış ise de bazı semtlerde intihap ikmal edilememiştir.

Bütün İstanbul'da yeni muhtar intihabatı 25 kânunuevvele kadar ikmal edilmiş olacaktır. İki nüsha olarak tanzim edilen mazbatalar bugün vilâyete gönderilecektir.

Şehir işleri

Belediye doktorları

Belediye doktorları arandıkları zaman bazan yerlerinde bulunamamaktadırlar. Badema belediye doktorları nereye gittiklerini vazife defterlerine yazacaklar, halkta ona göre bekliyecektir.

Yanlış imlâ!

Şehremaneti tabelâlarda ve ilânlardaki yanlışlıklara mani olmak için bunların sahiplerini cezalandırmağa karar vermiştir. Belediye memurları bozuk tabelâ ve ilânları tetkik edeceklerdir.

Balık satışlarında ihtikâr

Balık satışlarında ihtikâr olduğu anlaşılmaktadır. Balıkaneden okkası 40 kuruşa satılan Uskumru dışarıda 100 kuruştur. Bu ihtikâra balıkçılar cemiyeti reisi Ahmet Bey de kanidir ve Emanetin alâkadar olmadığından şikâyet etmektedir.

Haydarpaşa tramvayı ve Seyrisefain

Üsküdar - Haydarpaşa tramvay şirketile Seyrisefain arasında, yolcuların iki idarece verilecek bir biletle seyahat edebilmelerini temin için müzakerat cereyan etmektedir.

Poliste

Ermeni Başpapazı aleyhine

Ermeniler arasnda başlıyan başpapazın leh ve aleyhindeki iki cereyan gittikçe büyümektedir. Başpapaz aleyhindeki Ermenilerden bir grup polis M. ne giderek şikâyetlerini bildirmişlerdir. Bunlar yeni bir başpapaz intihabı için faaliyetlerine devam etmektedirler.

Eski kafa!

Bir hoca, çocuklara eski harfleri öğretirken yakayı ele verdi

Soma müddeiumumisi Galip B. geçenlerde mıntakası dahilindeki Elmadere köyünde ika edilen meşhut bir hadisenin tahkikatına giderken Kınık nahinesine merbut Ömerli köyüne uğramıştır. Bu esnada köy heyeti ihtiyariyesi odasına bitişik bir odadan gelen sesler nazarı dikkatini celbetmiştir. Derhal odaya girmiş, bir de ne görsün? Köyün imamı olan Hafız Hakkı, sekiz kadar çocuğa bülent avaz ile ellerinde eski elifbeler, arap harflerini okutuyor.

Edip B. derhal elifbeleri toplatmış, yakmış ve refakatinde bulunan hükûmet tabibi, jandarma, şoför ve köy muallimi huzurunda bir zabıt varakası tanzim etmiştir.

Sıhhat işleri

Sahte dişçiler yakalandı

Sıhhiye müdiriyeti son günlerde şehrin bazı semtlerinde permisiz ve diplomasız dişçilerin dişçilik yaptıklarını haber almış dün Sıhhiye memurları, polis memurini ile birlikte muhtelif mahallerde taharriyat yapmıştır.

Bu taharriyat neticesinde bir kaç gizli diş imalâthanesi bulunmuş ve Sirkeci'de Dervişler sokağında oturan Ahmet Şafi isminde Çinli bir erkek ile gizli surette dişçilik yaptığı anlaşılan bir kadın da yakalanmıştır.

Ahmet Şafi'nin saatçilik ve aynı zamanda dişçilik te yaptığı tesbit edilmiştir.

Yakalanan sahte dişçiler hakkında tahkikata başlanmıştır.

Limanda

İsveç mektep gemisi

İkinci Oskar ismindeki mektep gemisi 26 kânunuevvelde limanımıza gelecektir.

İktisadî mehafilde

Büyük tenzilât

«Terki ticaret dolayısile kat'î tenzilât» diye halkı iğfal eden müessese ve ticaretaneler hakkında gerek Ticaret Odası ve gerek ticaret müdiriyeti tarafından tahkikat yapılmaktadır. Bilhassa Beyoğlu'ndaki bir iki müessese bu tarzda ilânlar yapmışlardır. Halbuki böyle tenzilâtların Ticaret Odasından müsaade alınarak yapılması icap etmektedir.

Anonim şirketlerin muamelâtı

İktisat Vekâleti anonim şirketler hakkında Ticaret müdiriyetlerine bir tamim göndermiştir. Bu tamimde şirketlerden senelik plânçolarını hakikate mugayir olarak tanzim edenler hakkında takibat yapılacağı bildirilmektedir.

Kadıköy Himayei Etfal'i kimsesiz 120 çocuğa dün elbise tevzi etti

Dün giydirilen kimsesiz yavrulardan bir grup

Himayei Etfal Cemiyeti Kadıköy şubesi tarafından tefrik edilen (120) muhtaç talebeye elbise, kundura ve kasket tevzi edilmiştir. Tevziat Kadıköy Himayei Etfal merkezinde yapılmış ve mekteplerden gurup gurup merkeze gelen yavrular bu hayırkâr şefkat yuvasının kendilerine verdiği kışlık hediyeleri memnuniyetle ve sevinçle almışlardır.

Dün muhtaç talebelerine tevziat yapılan mektepler şunlardır:

Bostancı birinci ilk mektep, Kadıköy Gazi Mustafa Kemal mektebi, Beşinci Göztepe, altıncı Kızıltoprak, yedinci Yoğurtçuçeşme, Sekizinci Moda kız, dokuzuncu Hasanpaşa, onuncu Mahfiruz, on birinci Yeldeğirmeni Osman Gazi ve on ikinci Kadıköy İbrahim ağa ilk mektepleri.

Bundan maada şehit çocuğu ve kimsesiz olup ta henüz mektebe gitmiyen (18) yavruya da elbise, kundura ve kasket hediye edilmiştir.

Tevzi edilen kunduralar Beykoz fabrikasının ve elbiselerle kasketler de yerli malı olup çok zariftir.

Kadıköy Himayei Etfali imkân bulbulduğu taktirde, yardımını, tevsi edecektir.

Siyasi icmal

Yugoslavya ve Bosna

Harbi umumî Sırbistan ve (Bosna) yüzünden daha doğrusu Cenup İsllâv'ları mes'elesinden çıkmış idi. Filvaki Avrupa ve cihan siyasetinin o tarihte tutmuş olduğu yol harbi umumiyi hazırlamış ise de bunun zuhuruna Saray Bosna'da Sırbistan'dan gönderilen bir fedainin Avusturya veliahtına attığı kurşun vesile ve sebep teşkil etmiş idi. 1908 senesinde gene (Bosna) mes'elesi az kalsın büyük bir Avrupa harbinin zuhuruna bais olacaktı. Harbi umumiden biraz evvel Cenup İslâv'ları Avrupa diplomasisinde gayet hat gerginlikler peyda etmiş idi.

Balkan muharebeleri ve bunu takip eden harbi umumî Cenup İslâv'larının Sırp Kralının hakimiyeti altında toplandılar. Bu hükûmete Sırp, Hırvat ve Sloven müttehit Krallığı nami verildi. Fakat meşhur Başvekil Pasiç Cenup İslâv'larının cümlesini Sırplaştırmağa çalıştığından Hırvat'lar ile Sloven'ler Sırp hâkimiyetine karşı şiddetle muhalefet ettiler. Bu zıddiyetin son dereceye gelmesi üzerine Kral Aleksander kanunu esasiyi tatil ederek diktatörlük ilân etti. İlk işi Krallığın ismini değiştirmek olmuştur. Yeni ismi (Yugoslâvya) yani Cenup İslâv'ları diyarıdır.

Krallığın yeni ismi Hırvat'lar ile Sloven'leri memnun etmiştir. Sırp diktatörlüğünün ikinci cezrî tedbiri memleketin taksimatı milkiyesini değiştirmek olmuştur.

Bütün memleket dokuz eyalete ayrılmıştır. Eski tarihî ve coğrafi taksimat ilga olunmuştur. Nüfusu ayni ırktan olan eyaletler parçalanmış ve başka eyaletlere verilmiştir. Filvaki Hırvatistan ile Slovenye'nin isimleri değiştirilmemiş ise de ekseri nüfusu Macar ve Alman olan (Banat) eyaleti Belgrad'ın bulunduğu eski Sırbista'nın şimaline ilâve edilmiştir. Bu suretle Macar ve Alman nüfusu Sırp'lara karıştırılarak zayıf bir akalliyette bırakıldığı gibi asırlardanberi mevcut olan Bosna üçe ayrılarak buradaki Müslüman unsuru parçalanmıştır. Vaktile müttehit bir kütle teşkil eden Bosna Müslümanları üç yeni eyalete verilerek üç küçük cemaat haline getirilmiştir.

Meselâ Bosna İslâm'larının en ziyade mütekâsif olduğu Saray Bosna eski cenubî Sırbistan'dan teşkil olunan Drina eyaletine, Bosna İslâm'larının diğer mühim bir merkezi olan Mostar eski Dalmaçya'dan teşkil olunan yeni «Eyaleti bahriyeye» ve gene Bosna Müslüman'larının mühim bir merkezi olan (Banıyaluka) daki Nırbas eyaletine ilhak olunmuştur. Bosna Müslüman'larının evkaf ve cemaat idareleri dahi ilga olunduğundan üç parça edilen 600,000 nüfuslu bir akalliyet her türlü teşkilâtı içtimaiyeden mahrum edilmiştir. Yeni rejimin gayesi akalliyetleri temsil ve beletmek olup bunun ilk kurbanı Bosna Müslüman'larıdır. Bu haksızlık Avrupanın efkârı umumiyesi ve bilhassa İngiliz matbuatının ziyadesile nazarı dikkatini celbetmiştir.

Yogoslâvya diktatörlüğü etrafındaki komşularının gayri memnun olmasına ilâveten dahilde dahi en sadık unsurları kendisine can düşmanı yapıyor. Bu ise atisi için iyi bir alâmet sayılamaz.

Muharrem Feyzi

İzmir'de 28 bin liralık ihtilâs

İzmir 19 — Tayyare Cemiyeti İzmir şubesimde piyanko bileti satış resminden 28 bin lira ihtilâs edildiği anlaşılmıştır. İhtilâs 927 senesine aittir. Cemiyet Müdürü Durmuş, muhasebeci Ahmet beylerden hesap soruluyor. Hizmet gazetesi yazdığı bir fıkrada bir iki zatı bildiklerini söylemeğe ve listeyi vermeğe davet etmektedir. Bu paranın bazı kimseler arasında taksim edildiği de söylenmektedir, Hadise çok fena tesir yapmıştır.

Maliye Müsteşarı

Borsadaki son vaziyet ve ittihaz edilen tedabirden alınan netayiç hakkında Maliye Vekiline izahat vermek üzere Ankaraya giden Maliye Müsteşarı Ali Riza B.in bugün tekrar şehrimize avdeti beklenmektedir

SON TELGRAFLAR

Türk - Rus dostluğunun samimî tezahuru

Hariciye Vekilimiz ile Sovyet erkânı arasında pek dostane telgraflar teati edildi

Ankara 20 (A.A.) — Türk-Sovyet dostluk ve bitaraflık muahedesinin temdit ve takviyesini mutazammın protokolun imzası münasebetile Çiçerin ve hariciye vekili M. Litvinuf arasında atideki telgraflar teati olunmuştur:

İhzarının kuvvetli amillerinden bulunduğumuz Paris- Türk - Sovyet muahedesinin temdit ve takviyesine müteallik protokolu imzaladık.

İki dost memleketimiz için çok meserretli olan bu vesile ile zati âlilerini tahattur etmekte, bahtiyar olduğumuz ve vefakâr bir dostluk hatırasile saadet ve afiyetiniz için en halisane temennilerde bulunduğumuzu arzeyleriz. 17-12-929

Karahan Suriç Tevfik Rüştü

M. Çiçerinin cevabı

17 kânunuevel tarihli telgrafnamenizi ifade ettiği temenniyat ve ayni hissiyattan dolayı zatıdevletleriyle Karahan'a ve Suriç'e derin minnettarlığımı iblâğ ederken her şeyden evvel Moskova muahedemizde zikredilmiş olan mesai ve prensip müşareketinin son derecede büyük bir ehemmiyeti haiz semereler verdiğini görmekten mütevellit azim sürurumu ve Lenin'in en kuvvetli ve devamlı bir alâka ile mesaimizi takip ve her akşam nezdinde bilcümle teferrutına girişerek müzakeratın cereyanından malûmat aldığı ve Sovyet Cumhuriyeti ile Türkiye arasında teessüs etmekte olan münasebata itina ile nezaret ettiği birinci muahedemizle neticelenen Moskova konfransının hatıratını canlı bir surette muhafaza eylemekteyiz. Bu mesai ki Lenin tarafından endişelerimizin en esaslılarından addolunan cihan kuvvetlerinin yeniden taksim ve tanzimini istihdaf ediyordu. Gazi Mustafa Kemal Hazretlerinin tarihin muazzam rolünü tebarüz ettirerek İsmet Paşaya ve Paris muahedemizin amili olan siz meslekdaşıma şahsi dostluk hissiyatımı ve Karahan'la olan şimdiki faaliyet ve müzakeratınız hakkında halisane temennilerimi ilâve ederim. 18/12/929

Çiçerin

Tevfik Rüştü Beyin cevabı

Paris Türk - Sovyet muahedesinin temdit ve takviyesine müteallik protokolu M. Karahan ve M. Suriç ile imzaladığımızı zatıâlilerine iş'ar ile bahtiyarım. dostluk münasebetlerimize mes'ut bir tesir icra edeceğine tamamen kani bulunduğum bu vesikanın imza edilmiş olmasını memleketlerimiz için en mühim ve en meserretli hadiselerden biri addeder ve zatıâlilerine hararetli tebriklerimi arzeylerim. 17/12/929

Tevfik Rüştü

M. Litvinofun cevabı

Ankara protokolunun imzalandığını bildiren lûtufkâr iş'arınıza teşekkürlerimi arz ile beraber Türkiye ve Sovyet ittihadı milletlerini birleştiren dostluk münasebetlerinin ileride kuvvetlenmesine muhakkak surete yardım edecek olan bu vesikanın imzası vesilesile bilmukabele en samimî tebriklerimi zatıâlilerine iblâğa müsaraat ederim.

Ankara protokolunun Türk-Sovyet dostluğunun esaslarını tevsi ve takviye etmekle beraber ayni zamanda memleketlerimizin sulh gayesine her veçhile sadık olan siyasetlerinin inkişafında da mühim bir rol oynıyacağı hakkındaki kanaatinize tamamen iştirak ederim. Bilvesile hariciye komiser muavini M. Karahan'a yapılan hararetli ve samimî hüsnü kabulden dolayı hükûmetimizin teşekkürlerile zatı teşekkürlerim şahsan kabul ve hükûmetinize iblağ buyurmanızı rica ederim. 17/12/929

Litvinof

Moskova sefirimize çekilen telgraf

Ankara 20 (A.A.) — Türk-Sovyet protokulunun imzası münasebatile Sovyet murahhasları M. Karahan ve M. Suriç cenapları ile Moskovo büyük elçimiz Hüseyin Ragıp Bey arasındaki telgraflar teati olunmuştur.

Memleketlerimiz arasındaki dostluk münasebetlerini kuvvetlenrilen ve sağlamlaştıran protokolun imzalandığı bugün size samimî selâmlarımızı gönderiyoruz. 18/12/929

18/12/929

Karahan Suiç

Moskova sefirimizin cevabı

Memleketlerimiz arasındaki münasebatı takviye eden protokolun imzalandığı bildirilen ve fevkalâde memnuniyetimi mucip olan lûtüfkâr iş'arınızdan bilhassa mütehassis olarak halisane teşekkürlerimin ve samimî selâmlarımın kabulünü rica ederim.

18/12/929

Hüseyin Ragıp

Garbî Afrikada yerlilerin kıyamı

Londra 19 (A.A.)— Londra'nın salâhiyettar mahafili tarafından istihbar edildiğine göre garbî Afrika hudut kıtaatı Nijerya'da Oğoja ayaletinde kâin Opobo'da kârgaşalıklar çıkarmış olan yerliler üzerine ateş açmışlardır. 20 kadar yerli ölmüş ve bir çokları yaralanmıştır. Askerce zayiat olmadığı zannedilmektedir. Opobo'ya gelmiş olan harp sandalları geldikleri yere dönmüş ve kargaşalık çıkaran yerliler dağılmıştır. Askerler yerlilerin karargâhına gitmişter ve halk tarafından yakalanmış olan yerli reisi kurtarmışlardır. Hali hazırda, askerler çekilmis şükûn iade edilmiştir. İcra edelen tahkikata nazaren kargaşalıkların sebebi yerli mahsulât fiyatlarında ve bilhassa hurma yağı fıyatlarında yapılan tenzilâttır.

Londra'daki Rus Sefiri

Londra 20 (A.A.) — Saat 11den sonra itimatnamesini prens De Gal'e takdim edecek olan yeni Rus elçisi M. Sokolnikoff'u Saint James sarayına götürmek üzere mumaileyhin ikamet etmekte olduğu otele iki araba gitmiştir.

Papenın anî bir ziyareti

Roma 20 (A. A.) — Papa bir otomobile binmiş olduğu halde saat 7de bir müddet Latran sarayına gelmiş ve bir dinî ayin icra etmiştir. Bundan sonra kiliseyi tesellüm etmiş anahtarları almış ve gene mütenekkiren Vatikan'a gelmiştir. Papanın bu ziyareti şehirde ancak 9,20 de haber alınabilmiş ve derin bir heyecan tevlit etmiştir. Bu ziyaret hakkında hükûmete gece yarısı malûmat verilmiştir.

Sabık levazım reisi nerede?

İsmail Hakkı Pş. dün Tokatlıyandan taşındı!

Mülga Harbiye Nezareti Levazımatı umumiye reisi İsmail Hakkı Pş. dün Tokatlıyan' otelinden eşyasını alarak çıkmıştır. Pş. dünkü trenlerle Ankara'ya hareket etmediğine göre, göz önü olmıyan bir ikametgâha çekilmeği tercih ettiği anlaşılmaktadır.

İsmail Hakkı Pş. evvelki gün Firuzağa cihetlerine gitmiştir. Pş. nın o civarda bir ikametgâh aradığı tesbit edilmiştir.

Son malûmata göre, Pş. nın vaziyeti şudur:

İstanbul'a dönmek istemiş, Paris sefaretine müracaat etmiş, avdeti için kanunî bir mani bulunmadığından vize almış ve gelmiştir. Bunun haricinde malûm olan bugün yarın Ankara'ya gideceğidir. Bunun hususî bazı ziyaretler için mi, yoksa hakikaten bir ecnebi şirketini temsilen iş için mi olduğu henüz malûm değildir.

Her halde Ankara'ya kendisine tekaüt maaşı tahsisi teşebbüsünde bulunmak için gitmek istemesine sahih nazarile bakılamamaktadır.

Matbuat ve hars

[Baş makaleden mabait]

tından uzak kalmazlar ve hayat mücadelesinde muvaffak olmak için daima yeni kuvvetlerle techiz edilmiş olurlar. Bugünün genç ve müstait ve Cumhuriyetçi muallimleri eline tevdi ettiğimiz yavruların yarın için Türkiye'nin kuvvetli birer uzvu olacaklarına eminiz. Fakat bizler için yarını beklemek imkânı da yoktur. Bugünkü nesli hayatta daha müteşebbis, ve kazanıcı bir şekle koyabilmek için matbuatımızın delâletine muhtacız. Onun için bu halkı okutmağa sevketmek icap eder, bu da bir taraftan fedakâr ve müteşebbis gazetecilerimizin himmeti sayesinde, olabileceği gibi, diğer taraftan da hükûmetin bu hususta bütün maddî yardımları esirgememesi suretile elde edilebilecektir. İktisadi bir zihniyetle düşünecek olursak bu hususta sarfedilen paralar büyük yekûnlara baliğ olsa bile hiç bir zaman zayi olmuş addolunamaz. Bu yarın için tenmiye edilecek bir işe vazolunan sermayeye benzer, çünkü hayat bilgilerile hazırlanmış bir halkın şüphesiz ki, kazancı çok olacak ve bu kazançtan alınan vergiler devlet bütçesinde bugünün yekûnundan daha muazzam bir rakam vücude getirecektir.

Tabiatin en büyük bahşayişinden olan zekâdan çok büyük bir mikyasta nasibedar olan memleketimiz halkının bu tabii kuvvetini tenmiye ve terbiye için matbuatımıza şimdiye kadar olduğu şekilde değil, belki çok cezri bir surette yardım edilmesinin artık zamanı gelmiş ve hatta geçmiş olduğunu tekrar etmeği bir vazife addeyleriz.

Habip Edip

Sis yüzünden

Nevyorktaki vapurlar hareket edemiyorlar

Nevyork 20 (A.A.) — Fort Viktoria vapurunun batmış olduğu mahallere şamandıralar konmuştur. Bu vapurun, yüzdürülmesi için ihtiyar edilecek masrafın pek fazla olacağı tahmin edildiğinden seyrüsefer için bir tehlike teşkil etmesine mahal bırakmamak için teknesinin tahrip edilmesi muhtemeldir. Sis dolayısile 11 yolcu gemisile 30 yük gemisi dün Nevyork limanını terkedememiştir. Bu teahhür milyonlarca dolar zayiata sebebiyet vermiştir.

Ankara'nın su ihtiyacı

Ankara 20 (Telefonla) — Ankaranın su imtiyazını talep eden Alman şirketi mümessilleri Ankaraya geldiler. Bu hususta dünden itibaren müzakerata başlanmıştır.

Kâzım Pş. Hz. şehrimizde

"Millî tasarruf bir memleket mes'elesidir,,

[Birinci sahifeden mabait]

bille Tokatliyan oteline misafir olmuşlardır.

Kâzım Pş. Hz. nin beyanatı

Meclis Reisimiz, kendilerile görüşen muharririmize atideki beyanatta bulunmuşlardır:

«— *B.M.M. den bir ay mezuniyetim var. Bu mezuniyetin bir kısmını İstanbul'da geçireceğim. Her halde bir hafta buradayım. Viyana'ya veya diğer bir yere gitmem, bu müddet zarfında takarrür edecektir.*»

Tasarruf seferberliği

Kâzım Pş. Hz. yeni açılan millî iktisat ve tasarruf seferberliğine azami ehemmiyet verilmesini, Reisicumhur Hz. nin yerli mallarından elbise, gömlek ve saire ısmarladıklarını ve dairelerinde bulunanların kâmilen yerli malı kullanmalarını emir buyurduklarını söyliyerek kendilerini istikbal edenlere bu hususta vesayada bulunmuşlar ve İstanbul'da kaldıkları günler zarfında kendilerinin de yerli malından elbise yaptıracaklarını ilâve eylemişlerdir.

Pş. Hz. bu mevzuda, muharririmize hitaben şöyle devam etmişlerdir:

«— *Memleket mes'elesi karşısında, başka hiç bir endişeye yer yoktur. Kadın, erkek bütün vatandaşların millî iktisat ve tasarruf seferberliğinin icabatına göre hareket lüzumunu takdir edeceklerinden eminim. Hariçten memleketimize gelen ameleye kadar, ihtiyaçlarını kendi memleketlerinden getirdikleri, bir hakikattir. Bu ve emsali hakikatler muvacehesinde, çıkar yol, millî iktisat yoludur.*

Gazi Hz. nin himayeleri altında umumî merkezi Ankara'da olmak üzere teşkil ettiğimiz «Millî iktisat ve tasarruf cemiyeti» faaliyete başlamaktadır. Her tarafa cemiyetin nizamnameleri gönderilmiştir. Bu meyanda İstanbul Şehremanetine de cemiyetin nizamnamesi gönderilmiş olup Emanet, keyfiyeti ilân edecek ve nizamnameyi kabul edecek lâakal 25 kişi toplanınca cemiyetin İstanbul şubesi de teşekkül etmiş olacaktır.

Cemiyetin menafii umumiyeye hadim cemiyetler meyanına ithali için lâzım gelen teşebbüsat yapılmıştır. Şirketler de cemiyete aza olabileceklerdir. Cemiyet azası yerli malı giyecekler ve hükümleri geçen efradı ailesine de yerli malı kullandıracaklardır. Nüfusu umumiyemize nisbeten yerli mensucat azsa haddi matluba iblâğı için yeni fabrikalar tesisine, mevcutların tevsiine çalışılacaktır. Balolarda giyilmek üzere pek güzel siyah yerli kumaştan elbise imal edilebilir.

Hanımlara gelince, bu vatan mes'elesini müdrik olduklarına, binaenaleyh israftan içtinap edeceklerine, yerli malı kullanacaklarına kaniim. Cemiyet azası da, ailelerini bu hususta irşat edeceklerdir. Kimin ailesi, gene ecnebi malı giyerse, onun zevcesine sözü geçmediği anlaşılacaktır. Yabancı kumaştan mamul elbiseler eskiyinciye kadar giyilebilecektir.

Fakat yeni elbiselerini yerli maldan yaptırmadıkları görülenlerin, kim olursa olsun, derhal cemiyetten kayıtları terkin edilecektir.

Çaya, kahveye veda etmek ve yerine ıhlamur, şeker ikame etmek lâzımdır. Bir tarihte bir kasaba kahvesine gitmiştim. Biri kahve ısmarlamış, içtim. Bir kahve daha geldi ve kahve fincanlarından biri gidip diğeri gelmeğe başladı. Meğer âdeti mahalliye imiş: Kahvede oturanların hepsi birer fincan kahve ısmarlarmış. Hepsini içmek , yahut birer yudum almak lâzımmış. Tabiî midem bozuldu. Buna ne lüzum var? Kahve yerine evlerde misafirlere şeker, lokum ikram etmek, kahve külfetini de ortadan kaldırır. Çay yerine de ıhlamur. İsmet Pş. Hz. nin dün gazete başmuharrirlerine verdikleri ıhlamur ziyafeti ne beliğ bir misaldir.»

Misafirimiz dün gitti

[Birinci sahifeden mabait]

nan muşa binerken Vali vekili Muhittin ve C. H. F. U. Kâtibi Saffet B. ler tarafından kendisine hayırlı selâmetler temenni edilmiştir.

M. Karahan teşyide bulunanların ellerini sıkarak muşa binmis ve şapkasile kalanları bir defa daha selâmlamıştır.

Biraz sonra muş, Dercenski torbidosuna yanaşmıştır. Müteakiben torpido saat 16,15 te demir alarak yavaş yavaş Boğaziçine doğru ilerilemeğe başlamıştır.

Rus torpidosu giderken Hamidiye kruvazörü ile mütekabilen selâmlaşmıştır.

Rus sefiri M. Suriç ile Teşrifat U. M. muavini Basri ve Hariciye kalemi mahsus M. Kadri B. ler, Büyükdere'ye kadar M. Karahan'a refakat etmişler ve orada torpidoyu takip eden muşa binerek avdet eylemişlerdir.

Rus torpidosu, Boğaz haricine kadar, donanmamız namına Peyki şevket ve Berkı satvet torpidoları tarafından teşyi edilmiştir.

M. Karahan cenapları, İstanbul'dan ayrılırken Vali B. e ve Teşrifat U. M. muavinile Hariciye kalemi mahsus M. B. lere memleketimizde gördüğü pek dostane hüsnü kabulden dolayı teşekkür etmiş ve kara sularımızdan ayrılırken makamatı âliyeye ve Hariciye Vekâletine ayni mealde telgraflar göndermiştir.

M. Karahan cenapları, dün Tophane rıhtımında kendisine iyi bir yolculuk temenni eden muharririmize de şöyle demiştir:

«— Türk matbuatının hakkımdaki dostane ve samimî neşriyatından çok mütehassis ve memnunum. Şahsınızda selâmladığım Türk matbuatına bu vesile ile teşekkürlerimi söylemekle bahtiyarım.»

M. Karahan ve rüfekası, bugün Sıvastopol'a vasıl olacaklardır.

Lokomotif altında

Mulheim 19 (A. A.) — Bir lokomotif, sis dolayısile vaktinde kaçmağa muvaffak olamıyan bir amele gurupuna çarpmış 6 amele telefolmuş 6 si da ağır surette yaralanmıştır.

Berlinde işsizlerin nümayişi

Berlin 19 (A. A.) — İşsizler tarafından belediye dairesi önünde tertip edilmiş olan nümayiş esnasında zabıta ile nümayişçiler arasında tüfek ateşi teati edilmiştir. Yaralıların adedi henüz malûm değildir. Bir çok kimseler tevkif edilmiştir.

Gâve diyor ki

Karadeniz hatıraları

— SamsunV alisi —

Öyle bir Valisi var ki Samsun'un
Memlekette yoktur emsali onun
Herkesin mahbubu olmuştur paşam
Yâridir mafevkının madununun

* * *

Himmet etmiş hasılı Samsun'una
Bağlamış leylâyı bir meftununa
Bahçe yapmış âlemin mecnununa
Ahı vahı kalmamış şunun bunun

* * *

Bir vatandır bahçesi viranesi
Yer yüzünde başka yoktur hanesi
Böyledir hep gayei merdanesi
Muktedir bir Harbiye mezununun

* * *

Pek güzel mirikelâmdır biriya
Gıpta ettim doğrusu bundan yana
İnce ince öyle söyler ki sana
Anlaşılmaz nüktesi mazmununun

* * *

Doğruluktur fikri de hulyası da
Müstemirdir aşkı da sevdası da
Başkadır manası da mebnası da
Pek sevimli çehrei mahzununun

* * *

Hanesi akşam sabah halka açık
Yoktur etrafında bir bağrı yanık
Çok sever şeftaliyi lâkin yazık
Hazmı pek zordur fakat olgununun

* * *

Her ne yazdımsa kusur ettimse ben
Affet ey devletli sultanım ki sen
Derdinakim aşıkı şeydasıyım
Ta ezelden kıymeti varununun

Gavei Zalim

Millî tasarruf cemiyeti

Cemiyet nizamnamesinin mühim maddeleri

Merkezi umumisi Ankara'da olmak üzere teşekkül eden Millî iktisat ve tasarruf cemiyeti nizamnamesinden başlıca maddeleri, Ankara muhabirimiz bildirmiş, dünkü nüshamızda neşretmiştik. Nizamnamenin diğer maddelerine göre cemiyet, maksadına ermek için neşriyat yapacak ve konferanslar verdirecek, sergi ve büyük satış mağazaları açılmasını tergip edecektir.

İdare heyeti, umumî merkezin icra vasıtasıdır. Cemiyet işlerini nizamnameye göre tedvir eder.

İdare heyetine U. kâtip riyaset eyler.

Şubeler teşkilâtı

Her hangi bir yerde cemiyetin gayesi yolunda çalışmayı der'uhte eden aza adedi lâakal 25 i bulursa, içlerinden birini reis, birini kâtip, birini veznedar olarak seçerek 5 kişilik bir idare heyeti teşkil etmek üzere keyfiyeti umumî merkez heyetine bildirirler ve umumî merkezin mezuhiyeti üzerinde mahallince knunî muameleyi ikmal ile ...işe başlarlar.

Şube idare heyetleri ayda lâakal iki defa toplanırlar.

Müteferrik maddeler

Cemiyetin, umumî merkez heyetince tesbit edilmiş bir alâmeti farikası vardır.

Cemiyet, her sene bir haftayı tasarruf haftası yapacaktır. Bu haftanın ilk günü İsmet Pş. Hz. nin 1929 senesinde B. M. M. de Millî iktisat ve tasarruf hakkında beyanatta bulundukları 12 kânunuevvel tarihidir.

Muvakkat madde

Cemiyet azası, mevcut eşya ve malzemesini eskiyinciye ve tükeninciye kadar kullanabileceklerdir.

Feci bir tren kazası

Barcelona 19 (A. A.) Bir tren, bir otobüse çarpmış 16 kişinin telef olmasına ve bir çok kimsenin yaralanmasına sebebiyet vermiftir.

Bu günkü hava

Kandilli rasatanesinden verilen malûmata göre dün tazyiki nesimî sabah saat 7 de 764 ve 14 te 765 idi.

Dün rüzgâr saniyede 5 metre sür'atle evvelâ lodos ve sonra poyraz olarak esmiştir.

Azamî hararet 12 ve asgarî 6 derece idi.

Bugün rüzgâr poyraz olarak esecek, hava kapalı olacaktr. Hafif yağmur muhtemeldir.

Tefrika numarası: 9

SU SİNEKLERİ

Mahmut Yesari

Çıldırıyordum... Annemle beraber olmasam, onu takip edecektim, belki de konuşacaktım, her çılgınlığı göze almıştım. O, güverteye çıktı; biz, rüzgâr var diye orta kamarada oturduk. Israrlarım fayda etmedi. Vapurdan çıkarken belki tekrar görürüm ümidile gözlerimi dört açmış bakıyordum, ümidim pek te boşa çıkmadı, gördüm, lâkin bir kaç dakika...

Başını Sabbek'in omuzuna koymuştu, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Sabbek, Nuran'ı teselli edeceğine gıpte ile bakıyordu:

— Nora, bak, sana ağlama, demiyorum. Çünkü bunlar sevinçten dökülen göz yaşları...

— Sevinçten mi?

— Evet... Madamki Valântino'nu gördün, madamki hayalin yaşıyor; nasıl olsa günün birinde tekrar tesadüf eder, belki de konuşur, tanışırsın. Halbuki ben... Ben neyapayım?.. Senin bir ümidin var, yaşıyan bir ümidin!.. Seni şimdi, bu ümit ağlatıyor...

Başını eğmişti:

— Ya ben, ben zavallı neyapayım? Ümitsizliğime, çaresizliğime ağlamaktan başka elimden bir şey gelmiyor.

Dudakları titriyerek, samimî bir iç acısiyle ağlıyordu:

— Ah,ben, ne talihsiz kızım!

— 3 —

Nebiye Hanım, eve girip te sokak kapısının anahtarını duvardaki çiviye asarken, Ruhsar Hanım, merdivenden iniyordu.

— Muhasebeci beylere uğradın mı? Ne haber Nebiye? Aylık ne gün çıkacakmış?

— Altı aydan altı aya yoklama yapılmıyor mı ya? Yoklamadan sonra verilecekmiş...

Ruhsar Hanım, merdivenin son basamağına oturuvermişti:

—Yoklama, epey sürer, on günden evvel alamıyacağız öyle ise...

Nebiye Hanım, mantosunu çıkarıyordu:

— Sen cüzdanı ver de yarın imama götüreyim. Cuma günü imam efendi evdedir. Cumartesiye heyeti ihtiyariyeye verir, muamelesini yaptırır.

— Kırk elli kuruş ta ona vermeli... Her işimiz buna göre... Evin aylığı geldi. Bakkal da kaçtır çırakla haber gönderiyor.

— Aman o bakkalın çingeneliği... Kaç senedir bu mahalledeyiz. Biz de on parası mı batmış?

— Erzakı borca alıyoruz amma, kızım, tütünü deftere yazmıyor, parayı peşin istiyor.

Nebiye Hanım, başının örtüsünü çıkarmıştı:

— Orada oturma, gel içeri...

Yan odaya girdikleri zaman, Ruhsar Hanım konsol üzerinde duran boş tütün paketini gösterdi:

— Sen gittikten sonra kırıklarla bir sigara sardım, içtim. Şimdi sigarasızlıktan başım dönüyor.

— Sende bir lira vardı, bakkalın çırağı geçerken seslenip aldıraydın?

Ruhsar Hanım, zoraki gülümsedi:

— Öğle üzeri gazeteciye yarım lirayı veremedim. Ev hali ne olur, ne olmaz diye, bozdurmağa korkuyorum. Bak, maaş yoklaması için para lâzım oldu, gördün mü? Gazeteci, iyi çocuk gene, halden anlıyor: Hanım teyze, ben, gene eskisi gibi gazete bırakırım, siz sonra verirsiniz, dedi. Pek memnun oldum.

Nebiye Hanım, canı sıkkın insanların sebepsiz, manasız hiddetile köpürdü:

— Taş atıp ta kolu mu yoruluyor. Sabahleyin gazeteyi bırakıyor, öğleyin gelip alıyor. Satamadım, diye matbaaya götürür, verir. Bizden aldığı ayda yarım lira, tamamile cebine kalıyor.

— Herkes bir yüzden rızkını çıkaracak kızım. O, kâr ediyorsa, bize de kolaylık oluyor.

Ruhsar Hanım, kıziyle konuşurken, gözü vakit vakit konsolun üzerindeki boş pakete gidiyordu, Nebiye Hanım annesinin haline meraklanmıştı:

— Ver o lirayı, tütün aldırayım sana... Elbette bir yerden buluruz.

— Hani dilimin ucunda idi, ben de öyle düşünüyordum, sigarasız duramıyacağım.

— Bakkalın çırağı geçmezse, komşunun oğlunu çağırırım... Sabbek yukarda mı?

Ruhsar Hanım, necef tesbihinin püskülünü havada salladı:

— Evde durur mu hiç? Ben, gidiyorum, demeğe bile lüzum görmeden giyindi, kuşandı, kapıyı çekip gitti.

— Nereye gidiyorsun, diye soramadın mı?

— Ne diye sorayım? Sorsam söyler mi? Söylese de bakalım doğrusunu mu söyliyecek? Büsbütün yüz göz olmaktansa, suyun akıntısına gitmek evlâ...

Nebiye Hanım, için için, homurdanıyordu, annesi yavaşça:

— Sabbek'in hâli tuhaflaştı, Nebiye, dedi.

— Ne gibi anne?

— Ben, yukarda yatakları düzeltirken yanıma geldi. Anneanne; bizim çay takımımız nerede?... Duruyor mu? Diye sordu. Hani bu eve taşınmazdan evvel, büyük evde sattığımız, çay takımlarını demek istiyor. Kız, bozdun mu? Saksunya tabaklarile birlikte satılmadı mı? Dedim. Aman efendim, sen misin söyliyen? Bir hiddet, bir hiddet... Zaten bizim evde bir şey durmazmış! Her şeyi satarmışız. Niçin satmışız? Söyledi, söyledi. Yüzüne baktım kaldım!

- Mabadi var -

HİKÂYELER

S. N. Hanımefendiye

Aziz kariem,

Beni yalnız yazılarımdan tanıdığınız halde ruhunuzu ve maneviyatınızı bütün çıplaklığiyle bana bildirmek gibi hakkımda büyük bir itimat ve teveccüh gösterdiğiniz için size teşekkür ederim.

Bu şerefe nail olduktan sonra bir de müşkülünüzü halletmeğe muvaffak olursam ne mutlu!

Fakat bilmem, gerek hakikî hayattaki tecrübelerim, gerekse ruh ve şahsiyetleri tahlil etmek için şimdiye kadar edinebildiğim malûmat buna kâfi gelecek mi?

Sade bir emrinizi yerine getiremedim. Siz hususî bir cevap istiyordunuz. Bense bu sütunlarda işi aleniyete döktüm. Zannetmeyin ki bunu kendime bir mevzu fazla çıkarmak gayesile irtikâp ettim. Hayır...

Karilerim arasında aynile sizin mevkiinizde daha başkalarının da bulunabileceğini düşündüm de ondan sonra böyle bir açık mektup yazmağa karar verdim. Hem ne zararı var.. Sizin kim olduğunuzu ebediyen kimse anlayamıyacak.. Çünkü çok ihtiyatlı davrandım. İsimlerinizin ilk harflerini değil, son harflerini adres olarak kullandım.

Şimdi asıl mevzuumuza gelelim. Diyorsunuz ki:

«Yirmi sekiz yaşındayım, güzel sayılmam, fakat erkeklerin istikrah edecekleri derecede de çirkin değilim.. Orta halli geçinmemize yetişecek varidatım var.. İhtiyar annemle beraber oturuyorum. Başka kimsem yok.. Arasıra arkadaşlarımla beraber sinemaya gidiyorum.. Bilhassa okumayı çok seviyorum. Maatteessüf ecnebi lisanı bilmiyorum. Buna mukabil Türkçe ne kadar hikâye, roman, mecmua çıkarsa okuyorum.

Heyhat bu yeknesak hayat bana kâfi gelmiyor. Evlenin! Diyeceksiniz.. Evet, bir kaç defa buna karar vermiş gibiydim. Fakat müstakbel kocalarımın benim benliğimden ziyade beş on paralık malıma göz dikmiş olmaları ihtimali beni de, annemi de korkuttu.. Doğrusunu isterseniz, bu türlü yaşamaktan bıktım.. Siz söyleyin, ben ne yapayım?»

Küçük hanım - tabirimi mazur görün, yirmi sekiz yaşında da olsa sizin gibi henüz evlenmemiş hanım kızlara böyle hitap edilebilir - ben sizin halinizde hiç bir fevkalâdelik görmüyorum. Sade bizim aramızda değil, bugün bütün dünya üzerindeki beşeri cemiyetler içinde de o kadar çok eşiniz vardır ki..

Siz hepiniz heyecansız, ıztırapsız bir hayat yaşamakta olduğunuz için beyhude bir ömür geçirmekte bulunduğunuza kail bir sınıf teşkil ediyorsunuz. En büyük kabahatiniz, bunun başkaları için bulunmaz bir saadet olduğunu farkedememenizdir.

Ötekilerin yaşayışını taklide kalkışmadan evvel öğrenmeniz lâzımdır ki, diğerlerinin size heyecanlı bir gaye gibi görünen hayatı daimi bir mücadele, daimi bir ıztıraptır.

Bir kere çok güzel doğmadığınıza şükrediniz. En güzel kadınların en mes'ut kadınlar olmadığını bütün cihan vukuatından sarfınazar bir aylık gazete kolleksiyonu size isbat etmeğe kâfidir.

Güzel kızların,kadınların bazan sevgi, kıskançlık, bazan rekabet ve aldatılış yüzünden ne feci akibetlere maruz kaldıklarına, hatta çok defa ölüme sürüklendiklerine zabıta vak'aları sütunleri hiç yanılmaz birer şahit değil midirler?

Sonra şimdiye kadar evlenmemiş olduğunuza da yanmayınız. İzdivacı piyangoya benzetmelerini çok haklı bulurum. Çünkü evlilikte saadet piyangolardaki büyük ikramiyelerden daha az kimselere isabet etmiyor mu?

Velhasıl, bana kalırsa bugünkü meşguliyetlerinize kendinizi daha derin vererek şu müşteki olduğunuz hali muhafaza ediniz.

Yok, ille heyecan, halecan tatmak istiyorsanız, seviniz, evleniniz, çoluk çocuk sahibi olunuz, cemiyet hayatına karışınız!.

Yalnız şu andaki saadetinizi elden kaçırıp ta felâketlere, ıztırapa batmış, nadim ve pişman bir halde gene ne yapacağınızı şaşırdığınız zaman benden ne nasihat, ne de imdat bekleyiniz!

Gıyabî hürmetlerim Hanımefendi.

Ahmet Hidayet

Spor

Dünkü liğ maçları

Galatasaray, İstanbul sporu, Vafa da Beykozu 0-6, 0-5 mağlûp ettiler

Lig maçlarına dün Taksim stadyumunda devam edilmiştir.

İlk müsabaka Galatasaray ile İs. spor arasında oynanmıştır. Bu müsabaka hemen baştan nihayete kadar Galatasaray'ın hâkimiyeti altında geçmiş, Galatasaray 0-6 galip gelmiştir. Galatasar kalesinde eski kaleci Ulvi oynamakta olduğundan İs. spor gol yapmağa muvaffak olamamıştır.

Havanın yağmurlu, ve sahanın çamurlu olması, müsabakanın zevkli olmasına mani olmakla beraber maç muntazam oynamıştır.

İkinci müsabaka Vefa ile Beykoz arasında yapılmıştır. Bu maçın ilk devresi çok sert ve seri oynanmasına rağmen sıfır sıfıra bitmiştir.

Vefalılar, ikinci devrede, geçen haftalara nisbetle daha ziyade nefes mukavemeti göstermiş ve bunun mükâfatı olarak muvaffakiyetli beş gol yapmıştır.

Beykoz'lular, ikinci devrede bitkin bir vaziyete düşmüşlerdir.

Vefa'nın yaptığı gollerden üç tanesi Beykoz müdafaasının çok fena oynamasından ileri gelmiş, buna mukabil Beykoz mühacimleri, üç defa Vefa kalecisi ile karşı karşıya kaldıkları halde gol yapamamışlarıdr.

Küçük takımlar müsabakası

İkinci takımlar arasında yapılan müsabakalarda G. S., İs. sporu 6 - 1, Vefa da Beykoz'u 2-0 mağlûp etmişlerdir.

G. S. ın umumî futbol kaptanı

Galatasaray klübünün eski ve kıymetli oyuncularından Kemal Rifat B. klübün umumî futbol kaptanlığına intihap edilmiştir.

Tecrübeli güreşçiler arasındaki müsabakalar

Tecrübeli güreşçiler arasında tertip edilen teşvik müsabakaları dün Beyoğlu Halk Fırkasındakı idman salonunda yapılmıştır. Müsabakalara muhtelif kulüplere mensup müteaddit güreşçiler girmiş, müsabakalar çok heyecanlı ve muntazam olmuştur.

Dünkü güreşlerin neticesi berveçhi atidir:

56 kiloda: Beykoz'dan Abdullah birinci, Üsküdar'dan Talip ikinci.

61 kiloda: Beşiktaş'tan Abbas birinci, Kumkapı'dan Kenan ikinci.

66 kiloda: Kumkapı'dan Vefik ile Harbiye'den Münir 20 dakika güreştikten sonra Münir sayı hesabı ile galip gelmiştir. Fakat bu sikletin galibi tayyün etmemiş, Münir - Hicabî müsabakası perşembeye kalmıştır.

72 kiloda: Kumkapı'dan Saim birinci, Alâettin ikinci.

79 kiloda: Kumkapı'dan Mustafa birinci, Harbiye'den Sıtkı ikinci olmuşlardır.

Bahrî teslihat ve Fransa

Paris 19 (A. A.) — Meb'usan meclisi, bahriye bütçesinin müzakeresine devam etmektedir. Mazbata muharriri, Fransanın coğrafî vaziyetile mütenasip kuvvetli bir müdafaa donanmasına sahip olması lüzumunda ısrar etmiş, Fransanın tahtelbahirlerin ilgasını esas itibarile kabul etmiyeceğini ve Londra'ya geniş bir uzlaşma zihniyetile ve sulh için çalışmak azmile gitmekte olduğunu beyan eylemiş ve şu sözleri söylemiştir:

Fransa, şu veya bu devletin denizlerin zabıta vazifesini ifa etmesini kabul edemez. Fransa, Cemiyeti Akvamda hâkim olan zihniyete tevfikan denizlerin jandarmalığına iştirak etmek ister.

VUKUAT

Beyoğlu yangını

Bir kadında apartımanın içinde yandı

Dün gece saat 11 buçukta Beyoğlu'nda Meşrutiyet caddesinde Madam Mari'nin isticarında bulunan 13 numaralı apartımanın alt katındaki ahçı Vasil'in mutfağından yangın çıktığını yazmıştık. İtfaiyenin yangın mahalline biraz geç gelmesi ve terkos musluklarında mutat olduğu üzere su bulunmaması yüzünden ateş tevessü etmiş ve beş kattan ibaret olan apartıman kâmilen yanmıştır. Apartımanda bulunan bir dişçi, makineci ve şapkacının eşyaları ile apartımanın alt katındaki şekerci dükkânı da muhterik olmuştur.

Müstecir Madam Mari yangın esnasında kapalı odasında ve uykuda bulunduğu cihetle alevler arasında kalarak feci bir surette yanmış ve vefat etmiştir.

Madam Mari'nin bir kömür külçesi haline gelen cesedi ankaz arasında bulunmuştur.

Yapılan tahkikata göre apartıman kapıcısının Madama yangını haber verdiği ve M. Mari'anin apartımandan çıkmak istemediği de anlaşılmıştır.

Yangın yüzünden dün sabah oradan geçen tramvaylar da teahhur etmişlerdir.

Yangın hakkında tahkikata devam edilmektedir.

Hırsızlıklar

Bir hırsızın marifeti

Dün Beyazıt'ta İstanbul erkek lisesine isminin Semih olduğunu söyliyen bir genç gelerek talebe yazılmasını rica etmiştir. Ancak bu gencin mektep dahilinde şüpheli bir surette dolaştığı ve bir paltoyu çalmak teşebbüsünde bulunduğu görülmüş ve karakola gönderilmiştir.

Bu kurnaz hırsız polis Cemil Efendi tarafından karakola götürülmekte iken polise de tabanca çekerek kaçmağa çalışmış ise de yakalanarak hakkında tahkikata başlanmıştır.

Cerh vak'aları

Bir köfteci eniştesini öldürdü

Küçükayasofya caddesinde 50 numaralı evde oturan Bursalı 26 yaşında seyyar köfteci Hacı İbrahim oğlu Mustafa ile ayni evde oturan kain biraderi Bursalı 316 tevellütlü Raşit oğlu Hüseyin arasında bir köfte alış verişi mes'elesinden kavga çıkmış ve Hüseyin eniştesi Mustafayı bıçakla vücudünün müteaddit mahallerinden ağır surette yaralamıştır. Mecruh Mustafa derhal İran hastanesine kaldırılmış ise de hastanede biraz sonra vefat etmiştir.

Katil Hüseyin zabıtaca yakalanmış ve tahkikata başlanmıştır.

Feci bir vak'a

Dün Göztepe'de feci bir hadise olmuştur. Göztepe'de oturan şimendifer memurlarından Alişan B. dün ailevî bir mes'ele yüzünden zevcesi ile kavgaya başlamış ve kavga büyümüştür

Bunun üzerine Alişan Beyin kainbiraderi Neşet Ef. de kavgaya karışmış ve eniştesinin gözüne şiddetli bir yumruk vurmuştur.

Bu yumruk darbesi ile Alişan Beyin gözünde bulunan gözlük kırılmış ve camlar sol gözüne batarak feci bir surette gör olmasına sebebiyet vermiştir

Mecruh tedavi edilmek üzere Tıp fakültesine kaldırılmış ve eniştesinin gözünü çıkaran Neşet Ef. de zabıtaca yakalanarak hakkında tahkikata başlanmıştır.

İntiharlar

Bir ganç kendini vurdu

Beylerbeyin'de oturan Sıhhiye Müfettişlerinden Enver Beyin oğlu, İstanbul lisesi talebesinden 18 yaşında Kâmran B. dün evinde tabanca ile kendini ağır surette yaralamıştır.

Kâmüran Beyin derhal müdavatı evveliyesi icra edilerek Tıp fakültesine kaldırılmıştır.

Yapılan tahkikat neticesinde bu gencin son zamanlarda bir genç kız ile seviştiği ve sevgilisinin vefasızlığı yüzünden kendini öldürmek istediği anlaşılmıştır.

Dolandırıcılık

Manitacılık!

Dün saat 15 te Boyabat'lı Ali isminde biri zevcesini muayene ettirmek üzere Haseki kadın hastanesine gitmiş ve doktoru beklemek üzere intizar odasına girmiştir.

Biraz sonra Ali Hasan'ın yanına meçhul bir şahıs girerek:

«— Ben nöbetçi doktorunun akrabasıyım!» demiştir.

Bir müddet sonra kapının önünde bir şahıs daha görünmüş ve:

«— Ben paramı kaybettim, üzerinizi arıyacağım!.»

Diye Ali'nin ceketinin cebinde bulunan 55 lirasını aşırmıştır.

Ali gözlerini biraz dikkatle açarak etrafına bakınca yanında kimsenin bulunmadığını görmüş ve dolandırıldığını anlıyarak zabıtaya müracaat etmiştir. Bu kurnaz manitacılar hakkında tahkikata başlanmıştır.

Bakırköy Barut fabrikalarında Askerî fabrikalar Satınalma komisyonundan:

§ Şartnamesi veçhile 36,5 ton döküm koku münakasaya konulmuştur. İhalesi 15 - 1 - 930 çarşamba günü saat 13 te icra kılınacaktır. İtaya talip olanların teminatlarile mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları.

Zonguldak Amele birliği riyasetinden:

Zonguldak amele birliği için on kalem matbu evrak 10/12/929 tarihinden itibaren 21 gün müddetle münakasaya vazedilmiştir, Nümuneler ve şartname Zonguldak Amele birliği müdürlüğünde ve İstanbulda Şehremaneti civarında maden mıntaka mühendisliğinde mevcuttur. Mezkûr evrakın 31/12/929 tarihine müsadif salı günü saat 16 da Zonguldak Amele birliği idare heyetince ihalesi icra edileceğinden taliplerin vakti muayyende teminat muvakkatelerini müstashaben dairei mezkûrde hazır bulunmaları ilân olunur.

Vakıf akarlar müdürlüğünden:

MÜZAYEDEYE VAZOLUNAN EMLÂK

Bahçekapıda dördüncü vakıf hanın birinci katında 27 ve 28 ve 36 ve ikinci katında 4 ve 37 ve 39 ve dördüncü katında 21 ve 22 ve 26 ve 27 numaralı odalar.

Müddeti müzayede: 9 ka.evvel 929 dan 1 kâ.sani 930 çarşamba günü saat on dörde kadar.

Balâda muharrer emlâk kiraya verileceğinden müzayedeye vazolunmuştur. Taliplerin yevmi ihale olan son günün saat on dörde kadar şartnameyi okumak ve teminatı muvakkate ita ederek müzayedeye iştirak etmek üzere İstanbul Evkaf müdürlüğünde vakıf akarlar müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

Evsaf ve müştemilati hakkında malûmat almak isteyenler bu müddet zarfında meüzayed odasına müracaat ederek ecri misil raporlarını görebilirler.

Ankara Cumhuriyet müddei umumiliğinden:

Ankara merkez hapishanesinde müceddeden inşa edilecek 100 adet münferit höcrenin beherinin 566 lira 34 kuruştan ve umnmuna mahsus koridor kapıları 746 liradan mevcut keşifnamesi mucibince inşaatı 21 Kâ. E. 929 tarihinden itibaren kapalı zarf usulile 20 gün müddetle münakasaya konulmuştur. Keşifnamesini görmek istiyen taliplerin Ankara müddei nmumiliği kalemine müracaatları ve mütehassıs olduklarına dair mevcut vesika ile yüzde yedi buçuk nisbetinde 5000 liralık teminat muvakkatelerile veya Banka mektubile beraber 9 Kâ. S. 930 perşembe dünü saat on beşte Ankara Vilâyeti muktupçuluğu odasında müteşekkil komisyona müracaatları.

Vakıf akarlar müdürlüğünden:

MÜZAYEDEYE VAZOLUNAN EMLÂK

1 — Beyoğlunda Kâtipmustafa çelebi mahallesinde abdullah sokağında 16 Numaralı hane.

2 — Bahçekapıda hubyar mahallesinde Aşirefendi kütüphanesi caddesinde 19 ve 1 numaralı arsa ve mektep mahalli.

3 — Hasköyde Halıcıoğlunda abdüsselâm mahallesinde kumbaracı caddesinde 122-124 numaralı dükkân.

4 — Üsküdarda Arakıyeci Hacımehmet mahallesinde Körbakkal sokağında 35-85 numaralı dükkân.

Müddeti müzayede: 2 kânunuevvel 929 dan 25 kânunvevvel 929 çarşamba günü saat on dörde kadar.

Balâda muharrer emlâk kiraye verileceğinden müzayedeye vazolunmuştur. Taliplerin yevmi ihale olan son günü saat on dörde kadar şartnameyi okumak ve teminatı muvakkate ita ederek müzayedeye iştirak etmek üzere İstanbul Evkaf müdürlüğünde vakıf akarlar müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

Evsaf ve müştemilâtı hakkında malûmat almak istiyenler bu müddet zarfında müzayede odasına müracaat ederek ecri misil raporlarını görebilirler.

Vakıf akarlar müdürlüğünden:

Müzayedeye vazolunan emlâk

1 — Çarşıda Çadırcılarda 121 - 123 - No. dükkân
2 — „ Çadırcılarda 48 - 42 No. dükkân
3 — „ Kazazlarda 16 No. dükkân
4 — Topkapı'da Bayazıtağa mahallesinde Aksaray caddesinde 39 No. dükkân
5 — Uzunçarşıda Bezazı cedit mahallesinde cami sokağında musluk mahalli
6 — Galata'da Yolcuzade mahallesinde İskender caddesinde 1 No. garaj
7 — Boğaziçinde Kuzguncuk'ta çarşı caddesinde 111 - 27 No. dükkân maa arsa
8 — Çengelköyünde Pazarkayığı iskelesinde 10 No. dükkân ve meydan mahalli
9 — İstinye'de Pazarkayığı iskele mahalli

Müddeti müzayede: 11 kânunuevvel 929 dan 1 kânunusani 930 çarşamba günü saat on dörde kadar.

Balâda muharrer emlâk kiraya verileceğinden müzayedeye vazolunmuştur. Taliplerin yevmi ihale olan son günün saat on dört buçuğuna kadar şartnameyi okumak ve teminatı muvakkate ita ederek müzayedeye iştirak etmek üzere İstanbul Evkaf müdürlüğünde Vakıf Akarlar müdürlüğüne müracaatları ilân olunur.

Evsaf ve müştemilâtı hakkında malûmat almak istiyenler bu müddet zarfında müzayede odasına müracaat ederek ecrimisil raporlarını görebilirler.

Konya hapishane müdürlüğünden

Yirmi gün müddetle münakasaya vaz ve 5 - Kâ. E - 929 da müddeti hitam bulduğu halde talip zuhur etmiyen Konya hapishane tayinatı 4 - Kâ. S - 930 da Konya varidat dairesindeki komisyonda takarrür ettirilmek üzere yeniden pazarlık suretile bir ay müddetle münakasaya vazolunmuştur. Şeraiti anlamak istiyenlerin hapishane idaresine müracaatları.

Dil encümani azasından **İBRAHİM ALAÊTTİN** Beyin reisliği altında tertip edilen

YENİ TÜRK LÛGATİ

1926 sahife, 30000, kelime, 24 tablo, 16 harita, iki renkli tablo, 1 renkli Türkiye haritasını havi olarak zarif bir cilt halinde

İKMAL EDİLMİŞ VE ÇIKMIŞTIR

FİATI İSTANBUL İÇİN 4, DIŞARIYA 4,50 LİRADIR

İstanbul Ankara caddesinde Kanaat Kütüphanesinde satılır.

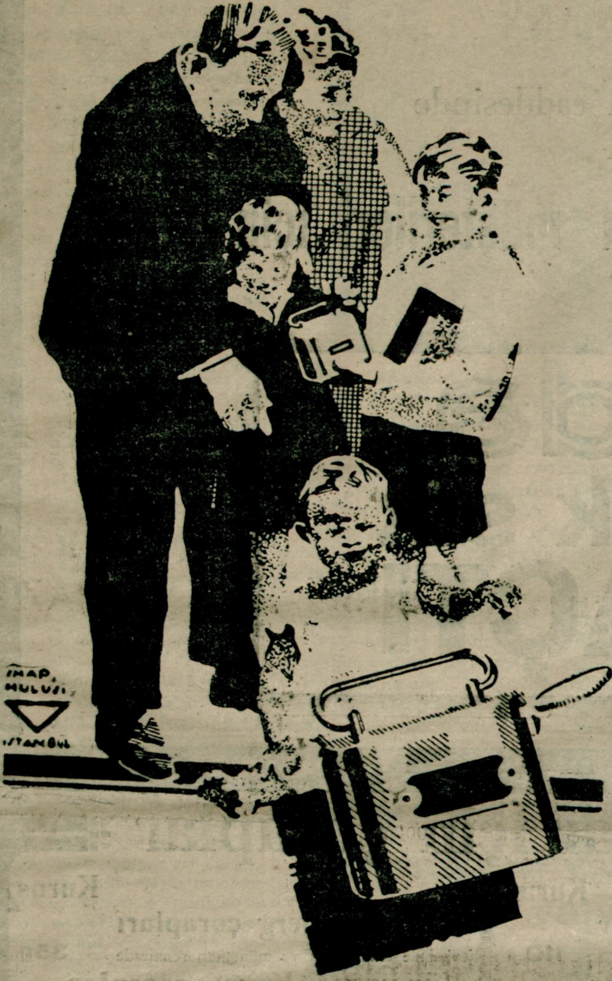

NEZLE

Öksürük BRONŞİT Boğaz nezlesi için hakikî

Gudron Güyo

içiniz, bütün müstahzeratı üzerinde menekşe, Yeşil ve kırmızı renkli etiketlerin de [maison FRERE Paris rue Jacop No 16] adresi yazılıdır.

25

Kânunuevvel

Tasarruf günüdür

O gün

Hepimiz herşeyimizden

Tasarrufa

BAŞLAMALIYIZ

Türkiye iş Bankası

RADYODA BÜYÜK İNKILÂP

FİLİPS RADYO

FİLİPS RADYO dünyanın en basit en mükemmel radyo cihazıdır. Artık akümülâtör, anod bataryası ve saireye lüzum kalmamıştır. Bir elektrik ütüsü gibi bu radyonun fişini cereyan prizine koyduğunuz zaman bütün dünya konserlerini dinlersiniz.

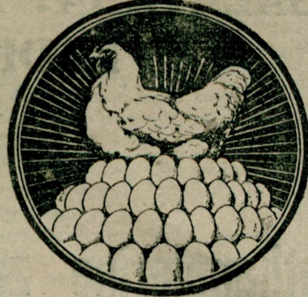
Philips Radio

FİLİPS RADYO cihazları Londra selliz telefon meşherinde en büyük mükâfat kazanmışlardır.

Türkiye umumi vekilleri

HELİOS MÜESSESATI

Galata-Posta kutusu 400

Cafer Fahri
Beyin kitapları

	kuruş
Yeni Tavukçuluk	200
Av ve salon köpekleri	50
Keçi beslemek usulü	50
Tavuklara çok yumurtlatmak için ne yedirmeli ?	10

Tevzi merkezi :

Çiftçi Kütüphanesi

Hayatı zehirliyen, nesli mahveden

Belsoğukluğu ve **FRENGİden** korunmak için **Protejin** istimal ediniz yakında çıkıyor

MAMA

Dr. H. ŞİNASİ

Yavrunuzun en sıhhi gıdasıdır.

Dr. Şuayp Nuri

Asabi ve Dahili hastalıklar tabibi

ELEKTRİKLE TEDAVİ

Cumadan maada her gün saat 13-18 Gağaloğlu: İran sefarethanesi karşısında Ceridehane sokağı No 17

ŞAMPANYA SATIŞI

İspirto ve ıspirtolu içkiler inhisarı idaresinden

İdarei inhisariye Vövkliko, Haystik Monopol, Mum gibi Avrupanın en meşhur ticarethanesinden muhtelif markalı şampanyalar getirmiştir. Perakende olarak beher şişesi 12 liraya ve bir sandıktan 9 sandığa kadar beher sandığı 123 liraya Galata rıhtımında Kefeli han altındaki idarenin satış mağazasında satılmaktadır.

Vim

Kolaylıkla temizlemek için

Nim ıslak bez üzerine biraz VİM serpiniz ve nasıl temizleyip parlattığını gorecek-siniz.

Beyaz kaplamalar, mermer ve her nevi boyalı ve çini eşya temizlemek için kullanınız. Bakır ve pirinç eşyanızı " VİM „ ile parlatınız. Cezve ve tencereler için emsalsizdir. " VİM „ i kuru halinde kullanmıyınız.

LEVER BROTHERS LIMITED PORT SUNLIGHT ENGLAND

MV 34-053

Yavrunun sihhatı

7-8 aylarından itibaren sütten kesilme zamanı ve neşvü nüması esnasında istimal edilen ve emsalsiz bir unsuru gıdai olan

FOSFATİN FALİER

sayesinde temin edilir. Fosfatin Falier yavruların yüzlerine tazelik ve penbelik, adelâta kuvvet verir, ve onları gürbüz kılar.

Yalnız bir Fosfatin vardır :

o da FOSFATİN FALİER dir.

(Alâmeti farika)

TAKLİTLERİNDEN İÇTİNAP EDİNİZ = HER YERDE SATILIR

HAKİKİ BOMONTİ GAZOZLARININ ALÂMETİ FARİKASI

Gazoz şiseleri üzerindeki kapsolumuz

Cazoz şişeleri üzerindeki etiketimiz

Gazoz, kapsol ve etiketlerimizin taklit edildiği görüldüğünden hakikî Bomonti gazozunu içmek arzu edenler kapsol ve etiketlerimize dikkat etmelidirler.

LİON MARKA

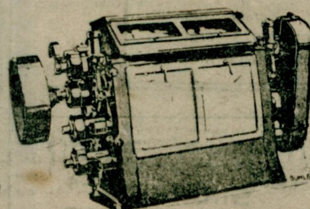
Çikolata, bonbon, füre ve karamelâlarını daima tercih ediniz. **LİON** çikolata fabrikası muhterem müşterilerine envai çeşit hediyeler tevzi eder.

BÜHLER

Dört valsli değirmen

Model-MAE. Küçük; orta ve köylü değirmenleri için en şayanı istifade değirmen makinasıdır

Bühler Biraderler
İstanbul-Galata
Büyük Tünel Han. No 27-28

Mes'ul Müdür: M Agâh